

عنوان مقاله:

جایگاه نهاد وقف در توسعه مراکز علمی، آموزشی و رفاهی در عصر ایلخانان

محل انتشار:

اولین همایش ملی کارکرد وقف در توسعه انسانی با تاکید بر وقف علمی (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

اکرم ناصری - دکترای تاریخ ایران و مدرس دانشگاه

محمد... افغان - دانشجوی کارشناسی تاریخ دانشگاه بیرجند

خلاصه مقاله:

وقف به عنوان یک سنت حسنه از دیرباز در تاریخ ایران پیش از اسلام و حتی در سایر ادیان نیز وجود داشته است. در واقع این سنت پسندیده در تاریخ اسلام و شکوفایی تمدن اسلامی بویژه گسترش فرهنگ شیعی و توسعه علمی - تمدنی شیعیان نیز نقش بسزایی داشته است. از قرن چهارم هجری و با روی کار آمدن حکومت آل بویه نیز شاهد رونق موقوفات شیعی و حمایت آل بویه از مراکز مذهبی، آموزشی و رفاهی هستیم و این جریان تا حمله مغول به ایران اهمیت و تاثیرگذاری خود را حفظ کرد. در دوره مغولان خصوصا در اوائل تسلط آنان اگرچه بسیاری از امالک موقوفه مصادره و به صورت املاک خالصه ی دولتی درآمد، لیکن پس از تشریف به اسلام، خود مشوق اوقاف شدند. بویژه در دوران حکومت غازان و اولجایتو موقوفات زیادی برای امور خیریه ایجاد شد، به گونه ای که اهمیت و وسعت موقوفات در دوران وزیر کاردان وی، رشیدالدین فضل اهلل همدانی موجب شد تا تشکیلات منظمی برای اداره ی موقوفات، تحت نظارت قاضی القضاة به وجود آید. در مقاله حاضر تالش شده تا با تکیه بر روش توصیفی- تحلیلی به بررسی جایگاه نهاد وقف در توسعه مراکز علمی، آموزشی و رفاهی در عصر ایلخانان پرداخته شود. یافته های حاصل از این بررسی نشان میدهد که از جمله عوامل موثر بر روند توسعه اجتماعی و ایجاد مراکز علمی، آموزشی و رفاهی در ایران عصر ایلخانی، تاثیر وزرا و نقش دولتمردان ایرانی در حمایت ایلخانان مسلمان از سنت حسنه وقف بوده است. شایان ذکر است از آنجایی که همیشه در طول تاریخ اصلاحات به دنبال یکسری انگیزه های سیاسی و دینی انجام گرفته است، اقدامات ایلخانان در زمینه ی موقوفات از این امر متثنی نبوده است. لذا از این حیث توجه به این مهم نیز ضروری مینماید.

کلمات کلیدی:

وقف، مراکز علمی-آموزشی، غازان، اولجایتو، وزرای ایرانی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/963466>

